

FÓKUSZBAN: SZEMBENÉZÉS

IV. CSOKONAI SZÍNHÁZPEDAGÓGIAI ÉS SZÍNHÁZI NEVELÉSI KONFERENCIA

A IV. Csokonai színházpedagógiai és színházi nevelési konferencia a Csokonai Színház ifjúsági programjának, a CSIP-nek, a szervezésében valósul meg immár negyedik alkalommal. Az első konferenciára 2020-ban került sor a covid alatt egyedülálló módon online formában, melyet 2022-ben és 2023-ban már jelenléti formában követett a másik két esemény.

Konferenciánk célja, hogy gyermekekkel és fiatalokkal foglalkozó szakemberek közreműködésével szakmai beszélgetéseken, workshopokon, illetve színházi nevelési és színházi előadásokon keresztül bemutassuk, közösen megvizsgáljuk, illetve megvitassuk a gyermekkorban tapasztalt egyéni és társadalmi krízisek, traumák, nehéz témák (a gyász, a félelem, a háború, az örökbefogadás, a betegség vagy az addikció) színházi reprezentációiban, illetve a különböző drámás módszerekben (drámapedagógia, szociodráma, gyermekpszichodráma) rejlő lehetőségeket.

Korosztály, amiben vizsgálódunk: ovisok, alsó tagozatosok

Téma: szembenézés egyéni és társadalmi krízisekkel, traumákkal

A konferencia időpontja:

2024. május 9-10.

A konferencia helyszíne:

Csokonai Fórum – Kóti Árpád terem és Simor Ottó Orfeum
Debrecen

május 9. 10.00-11.30 SÁRKÁNYSZEM (Csokonai Színház)

osztálytermi színházi nevelési előadás

Célkorosztály: 8-9 évesek

A konferencia keretén belül felnőtt résztvevők számára játsszuk az előadást.

A legnagyobb szecsuáni hadvezér fia, Hongrun, ritkán találkozik apjával, anyját pedig sohasem látta. Mamó, a nagymamája biztatja, hogy fessen, hiszen örömét leli benne a gyermek. Hongrun meglepő kalandokba keveredik, miután találkozik Ming mesterrel, a császári festőiskola vezetőjével.

Belenézni a sárkány szemébe; szembenézni a problémákkal – erről szól az általános iskola 2-3. osztályosainak szóló komplex osztálytermi színházi nevelési előadásunk.

Alkotók:

Író, dramaturg: **Hajós Zsuzsa**

Játsszák: **Bolla Bence, Madák Zsuzsanna**

Látványtervező: **Sáfrány Imre**

Rendező, színházi nevelési szakember: **Bethlenfalvy Ádám**

Az előadáson való részvételhez előzetes regisztráció szükséges.

Maximális létszám: 24 fő

Helyszín: Kóti Árpád terem

május 9. 14.00-15.30 KISRIGÓK (Hepp-Trupp – BábSzínTér Műhelyház – Keret

Alkotócsoport)

bábelőadás + feldolgozó rajzolás gyerekeknek, felnőtteknek szakmai beszélgetés

Célkorosztály: 5+

„Ez a mese egy csodamese. Úgy fűződnek fel egymás után a csodák, mint a gyöngyök, és amikor elfogy a szál, már csak jól össze kell kötni, és készen van. Egyik csoda a másik után. Nem győzünk csodálkozni! A valóság be tud néha csapni, de a csoda, az mindig igaz, annak lehet hinni. És érdemes is!”

A Kisrigók története nagyon különleges. Nem csak azért, mert a fantázia és a valóság izgalmasan és olykor varázslatosan keveredik benne, hanem azért is, mert három különleges sorsú kisgyerekről szól, akik történetesen testvérek, csak még sohasem találkoztak egymással. Paulon Viktória a gyerekek nyelvén beszél az örökbefogadásról, ami felnőttek számára is nehéz, talán felfoghatatlan. Előadásunk is a gyerekekhez szól, játékosan, szabadon, szeretettel.

Az előadás után a gyerekeket egy közös alkotásra hívjuk, a felnőtteket pedig egy rövid szakmai beszélgetésre.

Alkotók:

Írók: **Khaled Abdo Szaida és Paulon Viktória**

Dramaturg: **Khaled Abdo Szaida**

Játsszák: **Nagy Viktória Éva, Somogyi Bianka, Nagy Henrik Richárd**

Díszlet, jelmez: **Szabó Ottó**

Zene: **Csernák Samu**

Rendező: **Nagy Viktória Éva**

Az előadáson való részvételhez előzetes regisztráció szükséges.

Helyszín: Kóti Árpád terem

május 9. 16.00- 17.45 SZEMBENÉZÉS KRÍZISEKKEL, TRAUMÁKKAL
kerekasztal-beszélgetés

A kerekasztal beszélgetés fókuszában a gyermekkorban tapasztalt egyéni és társadalmi krízisekkel, traumákkal való szembenézés áll. Célunk, hogy a beszélgetés résztvevőivel feltérképezzük, megvitassuk a különböző drámás megközelítésekben rejlő lehetőségeket.

A beszélgetést vezeti:

Romankovics Eda színházi nevelési szakember

A beszélgetés résztvevői:

Bethlenfalvy Ádám színházi nevelési szakember, InSite Drama / Károli Gáspár Református Egyetem

Horváth Kata kulturális antropológus, pszichodráma vezető, a Magyar Pszichodráma Egyesület szociodráma vezetője és képzője

Somogyi Tamás rendező, dramaturg, színházpedagógus

Berényi Márta gyermekpszichodramatista, drámapedagógus, tanár

Berényi Márta - 2015 óta vezet gyermekpszichodráma terápiás csoportokat, terápiás táborokat, jelenleg óvodás kortól kamaszkorig, a Piros Kakaóban, a Mosoly Alapítványnál és a Csodakapu Alapítványnál. Tíz évig dolgozott dráma és magyar tanárként művészeti alapfokú iskolákban, jelenleg a Wesely János Lelkészképző Főiskola színházi nevelés és drámapedagógiai képzésén tanít.

Horváth Kata - Kulturális antropológus, pszichodráma vezető, a Magyar Pszichodráma Egyesület szociodráma vezetője és képzője, a Hatókör Műhely egyik alapítója és vezetője, a Freeszfe közösségi színházi osztályának egyik osztályfőnöke, a Sajátszínház - Szívhangok közösségi színházi társulat tagja.

Bethlenfalvy Ádám – több mint 25 éve dolgozik különböző szerepkörökben a színházi nevelés területén Magyarországon és Angliában.

Somogyi Tamás – Számos gyermek és ifjúsági színházi előadás rendezője, A Szabad Labor Drámapékhely alapítója. Előadásait a magyarországi színházi fesztiválok mellett neves külföldi színházi szemléken mutatták be. 2022-ben Kritikus díjat nyert a legjobb gyermek-ifjúsági előadás kategóriában.

Romankovics Eda – színházi nevelési szakember

Helyszín: Simor Ottó Orfeum

május 9. 19.00- 21.00 A BIZTONSÁG EREJE – Gyerek-szociodráma csoport
szenvedélybeteg szülők gyerekeinek
Demonstrációs workshop

A konferencia keretén belül felnőtt résztvevőket várunk a demonstrációs workshopra.

A workshopot vezetik:

Horváth Kata, Pados Eszter és Kormos Piroska

A demonstrációs workshop a gyerek-szociodráma trauma-tudatos módszertanát mutatja be egy konkrét gyerekcsoport példáján keresztül. Ez a gyerekcsoport a Magyar Pszichodráma Egyesület Hatókör Műhelyének (Horváth Kata, Pados Eszter, Makkai Dániel) és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Fogadó Pszichoszociális Szolgálatának együttműködésében valósul meg. A csoport 2023 januárja óta működik, heti rendszerességgel. A csoport tagjai olyan kisiskolás gyerekek, akiknek családjában jelen van a szenvedélybetegség, a függőségek különböző formái. Ugyanakkor, bár ez a tapasztalat összeköti a gyerekeket, maga a csoport nem e témára fókuszál, hanem egy olyan, trauma tudatos tér létrehozásán van a hangsúly, ahol a gyerekek biztonságosan kapcsolódhatnak egymáshoz, szabadon kifejezhetik magukat és szükségleteiket, megláthatják saját értékeiket és erőforrásaikat, megélhetik cselekvőképességüket, és tapasztalatot szerezhhetnek arról, hogy mik kellenek a biztonságos, támogató kapcsolódások és közeg működéséhez.

A gyerekek támogatása a csoport téren kívül is zajlik, amennyiben a szülők is kapnak segítséget, és a gyerekeket körülvevő intézményi szereplőkkel is együttműködéseket építünk fel.

A csoportban alkalmazott gyerek-szociodráma módszer a Moreno-féle szociodráma és Kende Hanna gyerekpszichodráájának ötvözéséből született. A Hatókör Műhely ezt a módszert javítóintézetekben, gyerekotthonokban, családok átmeneti otthonaiban, iskolákban is alkalmazza, vagyis olyan intézményekben, ahol a gyerekek egyéni és közös traumáikkal vannak jelen a csoportokban.

A demonstrációs workshop résztvevői megismerkedhetnek, hogy mit jelent a trauma-tudatos munka egy gyerekdráma csoportban.

A workshopon való részvételhez előzetes regisztráció szükséges.

Maximális létszám: 30 fő

Helyszín: Simor Ottó Orfeum

A szakemberekről:

Horváth Kata – Kulturális antropológus, pszichodráma vezető, a Magyar Pszichodráma Egyesület szociodráma vezetője és képzője, a Hatókör Műhely egyik alapítója és vezetője, a Freeszfe közösségi színházi osztályának egyik osztályfőnöke, a Sajátszínház - Szívhangok közösségi színházi társulat tagja.

Pados Eszter – Gyógyypedagógus, kriminológus, pszichológus hallgató, pszichodráma vezető, a Magyar Pszichodráma Egyesület szociodráma vezetője és képzője, a Hatókör Műhely egyik alapítója és vezetője. Több, mint egy évtizede dolgozik traumában, kriminalitásban, szerhasználatban érintett gyerekekkel és fiatalokkal.

Kormos Piroska – szociálpedagógus, pszichodráma asszisztens, az MMSZ Fogadó Anya Apa Pia program munkatársa. 2016 óta dolgozik szenvedélybeteg szülők gyermekeivel csoportos, illetve egyéni folyamatokban.

május 10. 10.00-11.00 A CSOMAG (Kerekasztal Színházi Nevelési Központ – InSite

Drama – The Gap Arts Project)

osztálytermi színházi nevelési előadás

Célkorosztály: 7-9 évesek

Laci bácsi és Bence egy titokzatos csomaggal állít be az iskolába. Vajon mi lehet benne? Még Bence sem tudja, és rettentő kíváncsi rá. Ám hiába kukkant bele, a csomag valódi történetét csak Laci bácsi ismeri. De ő sem igazán érti, mindez mit jelent. A résztvevő osztállyal közösen próbálják kibogozni az összegubancolódott szálakat, és egy kislány különös világa terem a szemük előtt. Talán segíthetnek Laci bácsinak, hogy felfedezze ezt a világot.

Alkotók:

Magyar szöveg, dramaturg: **Hajós Zsuzsa**

Játsszák: **Bethlenfalvy Ádám, Nyári Arnold**

Díszlet, jelmez: **Ceri Townsend**

Rendező: **Ceri Townsend**

Az előadás megfigyeléséhez előzetes regisztráció szükséges.

Felnőtt megfigyelők maximális létszáma: 12 fő

Helyszín: külső helyszín

május 10. 11.30-12.15 ROZMARING KUNYHÓ

Projektbemutató

A projektbemutatót az MTVA *Rozmaring kunyhó* produkciójának szerzője, rendezője, Trömböczky Napsugár tartja.

Televíziós bábsorozat, mely arra tesz kísérletet, hogy a célkorosztály (5-10 évesek) valódi problémáit, traumáit tematizálja – olyan családi műsort teremtve, mely lehetőséget és megoldásokat kínál arra, hogyan emeljük be a nehéz kérdéseket a családi beszélgetésekbe. Ezek között szerepel a gyászfeldolgozás, testképzavar, testjog, testvérek közti identitáskonfliktus, zaklatás, paraszociális kapcsolatok, válás stb. Az alkotó célja, hogy a drámainstruktori művészeti nevelési szemléletet egy tömegeknek szóló médiaformátumba emelje át. Szakpszichológus szakértő segítségével az első évadhoz feldolgozási segédlet és minden epizódhoz a felnőtteknek szóló kibeszélő podcast is készült.

Az alkotóról:

Napsugár Trömböczky – BA drámainstruktor drámajátékos szakirány SZFE (HU), bábszínész és színészképzés KIMI; ökotudatos és fenntartható kézműves gyakorlatok, tárgyanimáció, közösségi színház

Helyszín: Simor Ottó Orfeum

május 10. 13.30-16.00 A KIRÁLYKISASSZONY, AKINEK NEM VOLT

BIRODALMA (Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház)

Tantermi előadás feldolgozó foglalkozással + szakmai beszélgetés felnőtt megfigyelők számára

Célkorosztály: 5-10 év

Minden királynak és királykisasszonynak van birodalma, hiszen legfőképpen attól király vagy királykisasszony. Így már Ursula Jones könyvének címe is sejtetni engedi, hogy a szerző jóvoltából nem egy megszokott királylányos történettel állunk szemben.

A gyönyörűséges királykisasszony Pompás nevű pónilovával kis szekerén járja a vidékeket saját birodalmát keresve. Senki nem vonja kétségbe királyi mivoltát, hiszen pont úgy néz ki, mint az igazi királylányok, és mindenki így is szólítja. Mivel nem csak birodalma, de pénze sincs, különleges küldemények (rakoncátlan nagymama, sánta kutya) szállításával keresi meg a napi betevőre valót.

Ursula Jones ravasz története klasszikus tündérmesének álcázza magát, de mégsem az. Ha a szöveg mélyére nézünk, nem prototipikus királylányt találunk, hanem korunk egyik legégetőbb problémájával szembesülünk: a hajléktalansággal. A birodalom nélküli királykisasszony

mindent megtesz, hogy asszimilálódjon, beépüljön a birodalommal rendelkező királyok és királykisasszonyok társadalmába, de mindhiába – ezért kénytelen saját világot, benne saját birodalmat kreálni magának.

Előadásunk középpontjában is egy fedél nélküli, folyamatosan átutazóban lévő fiatal nő áll, aki próbál beilleszkedni a társadalomba, mégis annak periferiájára szorul. A hősnő tulajdonképpen folyamatosan magáról vall az előadásban, a nála lévő tárgyak segítségével meséli el a birodalom nélküli királykisasszony történetét. Az előadás választott formája tehát a tárgyjáték: technikailag annak lehetőségeit keressük, hogy egy hétköznapi eszköz miként lényegülhet át mesehőssé, miként telik meg élettel, miként képes elsődleges jelentésén és funkcióján túl egy másik asszociációs rendszer részeként működni.

Alkotók:

Író: **Ursula Jones**

Dramaturg: **Gyevi-Bíró Eszter**

Játsszák: **Gál Natália, Vass Magdolna, Sötér István, Rajkó Balázs**

Díszlet, jelmez: **Gyevi-Bíró Eszter**

Az előadásban használt tárgyak illusztrációit **Zsell Diána** készítette

Zene: **Gyevi-Bíró Eszter**

Rendező: **Gyevi-Bíró Eszter**

Az előadás Radnóti Zsuzsanna, Örkény Angéla és Örkény Antal nagylelkű felajánlásának köszönhetően jöhetett létre.

Helyszín: Simor Ottó Orfeum

Az előadás megfigyeléséhez előzetes regisztráció szükséges.

Felnőtt megfigyelők maximális létszáma: 25 fő

**május 10. 16.30 -18.00 GYERMEKEK VESZTESÉGÉLMÉNYE,
GYÁSZFELDOLGOZÁSA GYERMEKPSZICHODRÁMA GYAKORLATBAN**
Demonstrációs workshop

A konferencia keretén belül felnőtt résztvevőket várunk a demonstrációs workshopra.

A workshopot vezetik:

Gellért Fruzsina és Hosszú Dalma

A módszertani workshop fókuszában gyermekek gyászélményének segítése áll: a rendelkezésünkre álló 90 percben gyermekdráma gyakorlatokkal hangolódunk önmagunkra és egymásra, melyet követően esetvignetták dramatikus megjelenítésével közelítünk a téma

komplexitásához és lehetséges intervencióihoz. A gyermekpszichodráma módszertanán túl ízelítőt adunk komplex családi gyászfeldolgozó programok gyakorlatából merítve, hogy a résztvevők kézzelfogható ismeretekkel gazdagodhassanak.

Kulcsszavak: gyermekgyász, családi gyász, gyászfeldolgozás, gyermekpszichodráma

A szakemberekről:

Gellért Fruzsina – gyermek- és ifjúsági klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológus; gyermekpszichodráma vezető; gyászcsoporthoz vezető

Hosszú Dalma – pszichológus, gyermekgyász csoportvezető és kiképző

A workshopon való részvételhez előzetes regisztráció szükséges.

Maximális létszám: 30 fő

Helyszín: Simor Ottó Orfeum

május 10. 19.30- 21.00 RED (SVUNG research group)

részvételi installációs játéktér

A teljes bizalom tere. A szabadság és szabályok nélküli együttműködés kísérlete. Egy koreográfia, amit piros tárgyak, piros papírra írt instrukciók, és a résztvevők belső kíváncsisága, bátorsága és döntései irányítanak.

A program a CONCHANCES konferenciára készült 2021-ben, azóta különböző formákban játszották, alakították. Tavaly nyáron a Ludwigsburgi Tanz- und Theater Werkstattnál (DE) töltött rezidencia során a táncfoglalkozásokon rendszeresen résztvevő menekült gyerekekkel játszották (6-12). A közös élmény után azokról a módszertani, formai elemekről beszélgetünk, amik a tanárok visszajelzése és személyes tapasztalat alapján alkalmassá tették a kísérleti formát egy sérülékeny csoporttal való közös munkára. Fókuszban azok az elemek állnak, amelyek hasznosak lehetnek más, hasonló helyzetből érkező gyerekekkel együttműködő, hosszútávú csoportok vezetőinek számára.

A SVUNG táncosok, táncpedagógusok és alkalmazott színházi szakemberek folyamatosan változó csoportja, mely 2019 óta működik. Olyan diszciplínák keresztmetszetében dolgozunk, mint az (öko)szomatika, a részvételi performansz, a tánc és színházművészeti oktatás, a tudatos természetjárás és a fenntartható vizuális művészetek illetve kézműves hagyományok. Térérzékeny és helyspecifikus részvételi előadásokat és installációkat, workshopokat, előadás előtti bemelegítéseket terveznek. Nem hierarchikus, kutatáson alapuló kollektíva, amelyet női és queer művészek vezetnek. A kényelmetlenséget és disszenzust az egyéni és társadalmi változások epicentrumaként ismerik el.

2023-ban Magyarországról Emerging Artistként beválasztották az In Situ European Network for art in public space (*un*)Common Spaces programjába, a PLACCC Fesztivál művészeként.

Jelenlegi tagok:

Szemessy Kinga – BA táncos (HU); MA tánc-antropológia (Erasmus Mundus - NO, FR, HU, UK); PhD hallgató Mozarteum és Salzburgi Egyetem (AT); túraoktató, sziklamászó, masszőr

Borsos Luca – BA előadóművész (ES); BA drámainstruktor - drámajátékos szakirány (HU); jelenleg az ArtraValó drámapedagógusa; permakultúra, gyógynövénytan

Napsugár Trömböczky – BA drámainstruktor drámajátékos szakirány SZFE (HU), bábszínész és színészképzés KIMI; ökotudatos és fenntartható kézműves gyakorlatok, tárgyanimáció, közösségi színház

A workshopon való részvételhez előzetes regisztráció szükséges.

Maximális létszám: 30 fő

Helyszín: Simor Ottó Orfeum